

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠ 121	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1,3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να: - Περιγράφουν και να αναλύουν έργα τέχνης χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ορολογία της ιστορίας της τέχνης και των οπτικών σπουδών. - Ερμηνεύουν έργα τέχνης σε συνάρτηση με τα κοινωνικά, πολιτικά, θρησκευτικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα της παραγωγής τους. - Κατανοούν τον ρόλο των εικόνων στη διαμόρφωση συλλογικών ταυτοτήτων, ιδεολογιών και κοινωνικών αναπαραστάσεων. - Συγκρίνουν διαφορετικά οπτικά καθεστώτα και τρόπους θέασης σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους.
Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Λήψη αποφάσεων	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Αυτόνομη εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Ομαδική εργασία	
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Άλλες...
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην ιστορία της τέχνης από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή μέσα από πρακτικές οπτικού γραμματισμού. Βασική του παραδοχή είναι ότι οι εικόνες δεν αποτελούν απλώς αισθητικά αντικείμενα αλλά φέρεις κοινωνικών αξιών, ιδεολογιών, μορφών εξουσίας, θρησκευτικών αντιλήψεων και πολιτισμικών ταυτοτήτων.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες εξοικειώνονται με μεθόδους παρατήρησης, περιγραφής και ερμηνείας εικόνων, εξετάζοντας έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, αρχιτεκτονικής, φωτογραφίας, κινηματογράφου και ψηφιακών μέσων. Παράλληλα, διερευνούν τη σχέση μορφής και περιεχομένου, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους οι εικόνες συγκροτούν και αντανακλούν κοινωνικές πραγματικότητες.

Το μάθημα συνδυάζει οπτική παρατήρηση και ανάλυση με κοινωνική, ιστορική και πολιτισμική ερμηνεία, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων ανάγνωσης του σύγχρονου οπτικού πολιτισμού σε συσχετισμό με ιστορικά συμφραζόμενα.

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγή στον Οπτικό Γραμματισμό (Τι είναι εικόνα; Η εικόνα ως πολιτισμικό τεκμήριο, Περιγραφή, ανάλυση και ερμηνεία εικόνων, Σημειωτική και πλαισιοκρατική προσέγγιση)
2. Φωτογραφίες και Πορτρέτα: Η Κατασκευή της Ταυτότητας (Η αναπαράσταση του εαυτού και του άλλου, Από το ζωγραφικό πορτρέτο στη φωτογραφία και το selfie, Κοινωνική τάξη, φύλο και εξουσία στο πορτρέτο, Μνήμη, δημόσια εικόνα και πολιτική προσωπογραφία)
3. Εικονογραφία και Εικονολογία: Πώς Διαβάζουμε τις Εικόνες; (Σύμβολα, αλληγορίες και πολιτισμικοί κώδικες, Εικονογραφία και Εικονολογία, Μυθολογία, Θρησκεία και πολιτική εικονογραφία, Η διαχρονική μεταμόρφωση των συμβόλων)
4. Το Ιερό και το Υπερφυσικό (Θρησκευτικές εικόνες και τελετουργίες, Εικονομαχία, Οπτικοποίηση του αόρατου και του θείου)

5. Ισχύς και Διαμαρτυρία (Η εικόνα ως μέσο πολιτικής νομιμοποίησης, Μνημεία, ανδριάντες και κρατική προπαγάνδα, Επαναστάσεις και πολιτική σάτιρα, Η τέχνη ως κοινωνική και πολιτική κριτική)
6. Ο Υλικός Πολιτισμός και η Καθημερινή Ζωή (Αντικείμενα ως φορείς κοινωνικών αξιών, Κατοικία, ένδυση και κατανάλωση, Σχέσεις ανθρώπων και πραγμάτων, Σχεδιασμός, βιομηχανική παραγωγή και αισθητική)
7. Όψεις της Κοινωνίας (Οικογένεια, παιδική ηλικία, εργασία και κοινωνική ζωή, Αστικός και αγροτικός κόσμος, Η αναπαράσταση της φτώχειας και του πλούτου, Το σώμα ως κοινωνικό πεδίο)
8. Τα Στερεότυπα για τους Άλλους (Αναπαραστάσεις εθνικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών διαφορών, Αποικιοκρατία και εξωτισμός, Έμφυλες και φυλετικές αναπαραστάσεις, Οριενταλισμός και μεταποικιακή κριτική)
9. Οπτικές Αφηγήσεις (Πώς οι εικόνες αφηγούνται ιστορίες; Από τις τοιχογραφίες και τα χειρόγραφα στα κόμικς και τον κινηματογράφο, Ακολουθίες εικόνων, χρόνος και αφήγηση, Η αφήγηση στην ψηφιακή εποχή)
10. Η Εικόνα στη Δημόσια Σφαίρα (Διαφήμιση και οπτική επικοινωνία, Μέσα ενημέρωσης και δημόσια γνώμη, Τα κοινωνικά δίκτυα ως πεδίο παραγωγής εικόνων, Παραπληροφόρηση, deep fakes και οπτική παιδεία)
11. Μουσεία, Συλλογές και Πολιτισμική Μνήμη (Πώς επιλέγονται και εκτίθενται οι εικόνες; Μουσεία και εθνικές αφηγήσεις, Η πολιτική της πολιτισμικής κληρονομιάς, Αποαποικιοποίηση μουσείων και νέες επιμελητικές πρακτικές)
12. Επισκόπηση της ιστορίας της τέχνης (Σημαντικότεροι περίοδοι, Τεχνοτροπίες, Ο κανόνας της ιστορίας της τέχνης και η άρνησή του)
13. Εργαστήριο Οπτικής Ανάλυσης (Συγκριτική ανάλυση εικόνων από διαφορετικές περιόδους, Σύνθεση μορφολογικής, ιστορικής και κοινωνικής ερμηνείας, Εφαρμογές οπτικού γραμματισμού σε σύγχρονα μέσα)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλία														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση προβολής powerpoint, βίντεο, MS Office, MS Teams, e-class, online databases Ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/ριες														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>26</td></tr> <tr> <td>Ομαδική Άσκηση στην τάξη</td><td>13</td></tr> <tr> <td>Ατομική εργασία</td><td>23</td></tr> <tr> <td>Ομαδική εργασία</td><td>23</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>125</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	26	Ομαδική Άσκηση στην τάξη	13	Ατομική εργασία	23	Ομαδική εργασία	23	Αυτοτελής Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	26														
Ομαδική Άσκηση στην τάξη	13														
Ατομική εργασία	23														
Ομαδική εργασία	23														
Αυτοτελής Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40														
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Διαμορφωτική Δοκιμασία:														

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1) Αυτοαξιολογητική δοκιμασία ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής. 2) Προφορικές ομαδικές παρουσιάσεις Συμπερασματική Δοκιμασία: 1) Ενδιάμεσα σύντομα δοκίμια (midterm essays) και δοκιμασία ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής: 30% του τελικού βαθμού 2) Γραπτές εξετάσεις (ανάπτυξη σύντομων δοκιμίων και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής): 70% του τελικού βαθμού Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται ρητά κατά τη διάρκεια της πρώτης εισαγωγικής διάλεξης. Επίσης, είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκαίδευσης eclass του πανεπιστημίου, στην περιγραφή του μαθήματος.
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Burke, Peter, <i>Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών</i>, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2003. Berger, John, <i>Η εικόνα και το βλέμμα</i>, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2011. Gombrich, Ernst, <i>Το χρονικό της τέχνης</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1994. Δασκαλοθανάσης, Νίκος, <i>Ιστορία της Τέχνης. Ο δυτικός κόσμος από την προϊστορία έως τις μέρες μας</i>, Utopia, Αθήνα, 2023 Πετρίδου, Βασιλική και Όλγα Ζιρώ, <i>Τέχνες και Αρχιτεκτονική από την Αναγέννηση έως τον 21ο αιώνα</i>, εκδ. Κάλλιπος, Αθήνα 2015 [διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3541] Janson, Horst-Waldemar, Anthony Janson F., <i>Ιστορία της Τέχνης. Η Δυτική Παράδοση</i>, εκδ. Ιών, Αθήνα, 2011. Bell, Julian, <i>Ο Καθρέφτης του κόσμου, Μια νέα ιστορία της τέχνης</i>, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2009. Χαραλαμπίδης Άλκης, <i>Η τέχνη του 20ου αιώνα</i>, 2η έκδοση αναθεωρημένη, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2018.
